

PATVIRTINTA

Panevėžio „Šviesos“ specialiojo ugdymo
centro direktoriaus 2016 m. sausio 11 d.
įsakymu Nr. V-6

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio „Šviesos“ specialiojo ugdymo centro Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja mokinių mokymosi pasiekimų vertinimą iš kiekvieno mokomojo dalyko/ugdomosios veiklos, vertinimo proceso dalyvius ir jų vaidmenis.

2. Apraše aptariami vertinimo ir įsivertinimo tikslai ir uždaviniai, vertinimo principai ir nuostatos, vertinimo planavimas, vertinimas mokant ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimas.

3. Vertinimo tvarkos aprašas sudarytas remiantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 „Dėl mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo sampratos“ ir „Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu“, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. ISAK-5556 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. V-766 redakcija).

4. Apraše vartojamos šios sąvokos:

Vertinimas – nuolatinis informacijos apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimo, interpretavimo ir apibendrinimo procesas.

Įvertinimas – vertinimo proceso rezultatas, konkretus sprendimas apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą.

Įsivertinimas (refleksija) – paties mokinio priimti sprendimai apie daromą pažangą bei pasiekimus.

Vertinimo informacija – įvairiais būdais iš įvairių šaltinių surinkta informacija apie mokinio mokymosi patirtį, jo pasiekimus ir daromą pažangą (žinias ir supratimą, gebėjimus, nuostatas).

Vertinimo validumas – vertinami numatyti mokymosi pasiekimai (turinio validumas); vertinimo būdai atitinka vertinimo tikslus.

Individualios pažangos (ideografinis) vertinimas – vertinimo principas, pagal kurį lyginant dabartinius mokinio pasiekimus su ankstesniais, stebima ir vertinama daroma pažanga.

Vertinimo kriterijai – mokinių pasiekimus pagal Bendrąsias ir individualizuotas programas atitinkantys užduočių atlikimo kriterijai.

II. VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Vertinimo ir įsivertinimo tikslai:

- 5.1. padėti mokiniui mokytis ir bręsti kaip asmenybei;
- 5.2. pateikti informaciją apie mokinio mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;
- 5.3. nustatyti ugdymo(si) sėkmę, numatyti ir tobulinti tolesnę eigą;
- 5.4. padėti mokiniui mokytis, įtraukiant jį į vertinimo ir įsivertinimo veiklas;
- 5.5. apibendrinti mokymosi rezultatus;

6. Vertinimo ir įsivertinimo uždaviniai:

- 6.1. padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įvertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;
- 6.1. padėti pedagogui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus.

- 6.2. suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir centro.
- 6.3. padėti mokiniui teikti atsaką kitiems ir sau pačiam vertinant ir įsivertinant mokymosi veiklą ir rezultatus;
- 6.4. skatinti mokinį prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi;

III. NUOSTATOS IR PRINCIPAI

7. Vertinimo ir įsivertinimo nuostatos:

7.1. vertinimas ir įsivertinimas grindžiamas mokinių amžiaus tarpsniais, psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;

7.2. vertinama ir įsivertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

8. Vertinimo ir įsivertinimo principai:

8.1. tikslingumas (vertinimo ir įsivertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);

8.2. atvirumas ir skaidrumas (su mokiniais tariamasi dėl (į)vertinimo ir įsivertinimo formų, laiko, aiškūs vertinimo kriterijai);

8.3. objektyvumas (siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, remiamasi mokinių pasiekimų aprašais);

8.4. informatyvumas (vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė, nurodoma, ką mokinys jau išmoko, ką reikia koreguoti);

8.5. aiškumas (vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais).

IV. VERTINIMO IR ĮSIVERTINIMO PLANAVIMAS

9. Vertinimas ir įsivertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu:

9.1. mokytojas, planuodamas vertinimą ir įsivertinimą, atsižvelgia į mokinių mokymosi patirtį ir gebėjimus, formuluoja uždavinius bei numato rezultatus;

9.2. vertinimas ir įsivertinimas planuojamas metams;

9.3. formuojamąjį vertinimą ir įsivertinimą mokytojas planuoja pamokos metmenyse;

9.4. vertinimas detalizuojamas pradedant nagrinėti skyrių, temą;

9.5. mokytojai, planuodami integruotas pamokas, projektus ar veiklas, suderina ir numato bendrus vertinimo ir įsivertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

V. VERTINIMAS UGDYMO PROCESĖ

10. Mokytojai ir logopedai pradėdami naują skyrių (temą), su mokiniais aptaria tikslus, uždavinius, darbo metodus, vertinimo kriterijus, formas.

11. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais vertinimo kriterijais. Mokytojai ir logopedai vertinimo kriterijus, metodus, formas aptaria su mokiniais, mokinių tėvais (globėjais/rūpintojais).

12. Vertinant mokinių pasiekimus orientuojamasi į pasiekimų lygius, apibrėžtus pradinio, pagrindinio ugdymo bendrosiose ir individualizuotose programose.

13. Pradinio ugdymo programų specialiosiose klasėse vertinimas:

13.1. 1-4 kl. mokinių pasiekimai ir pažanga vertinama ideografiniu vertinimu, mokymosi pažanga fiksuojama pusmečių pabaigoje, įrašant mokinio pasiektą mokymosi lygį „padarė pažangą“ („pp“) ir „nepadarė pažangos“ („np“);

13.2. mokinių pasiekimams fiksuoti naudojama elektroninis dienynas, individualizuotos ugdymo programos.

13.3. mokinių ugdymosi pasiekimus ir ugdymosi sunkumus mokytojas reguliariai aptaria su tėvais ir pačiais mokiniais individualių susitikimų metu (tėvų susirinkimus ir individualius susitikimus klasės mokytojas planuoja individualiai).

14. Pagrindinio ugdymo programų specialiosiose klasėse vertinimas:

14.1. 5-oje specialiojoje klasėje I pusmečio pirmuosius du mėnesius mokiniams yra adaptacinis laikotarpis. Adaptaciniu laikotarpiu mokinių pasiekimai ir pažanga pažymiais nevertinami.

14.2. mokinių pasiekimai 5-oje klasėje antrą pusmetį, 6–10 specialiosiose klasėse vertinami 10 balų sistema. Dorinio ugdymo, muzikos, dailės, kūno kultūros, technologijų, teatrinių žaidimų, informacinių technologijų, užsienio kalbos (anglų) pasiekimai pažymiais nevertinami, rašoma „įsk.“ arba „neįsk.“.

14.3 mokinių pasiekimams fiksuoti naudojama elektroninis dienynas, individualizuotos ugdymo programos. Mokinių ugdymosi pasiekimus ir ugdymosi sunkumus mokytojas reguliariai aptaria su tėvais ir pačiais mokiniais individualių susitikimų metu (tėvų susirinkimus ir individualius susitikimus klasės mokytojas planuoja individualiai);

15. Mokiniui, pagal gydytojo ar gydytojų konsultacinės komisijos pažymą atleistam nuo dalyko pamokų, pusmečio ar metinių pažymių skiltyje rašoma „atl.“.

16. Mokinių mokymosi pasiekimų vertinimo balais sistemingumas. Pasiekimai įvertinami tokiu dažnumu per pusmetį:

16.1. jei dalykui mokytis skirta 1 pamoka per savaitę, įvertinama ne mažiau kaip 3 pažymiais;

16.2. jei dalykui mokytis skirtos 2 pamokos per savaitę, įvertinama ne mažiau kaip 4 pažymiais;

16.3. jei dalykui mokytis skirta 3–4 pamokos per savaitę, įvertinama ne mažiau kaip 5 pažymiais;

16.4. jei dalykui mokytis skirta 5-6 pamokos per savaitę, vertinama ne mažiau kaip 7 pažymiais;

16.5. rugsėjo mėnesio pirmas dvi savaites naujai į centrą atvykusių mokinių žinios nevertinamos neigiamais pažymiais.

17. Vertinimas lavinamosiose ir socialinių įgūdžių ugdymo klasėse:

17.1. Lavinamosiose ir socialinių įgūdžių ugdymo klasėse ugdymo procesas organizuojamas veiklomis pagal individualizuotas ugdymo programas. Žinios, gebėjimai ir įgūdžiai vertinami pagal sudarytos programos įsisavinimo lygį.

17.2. Lavinamųjų ir socialinių įgūdžių ugdymo klasių mokinių pažanga ir pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne (pasibaigus pusmečiui, mokslo metams):

17.2.1. 1-4 klasėse „padarė pažangą“ („pp“) ir „nepadarė pažangos“ („np“);

17.2.2. 5-10 ir socialinių įgūdžių ugdymo klasėse „įsk.“ arba „neįsk.“.

17.3. Lavinamųjų ir socialinių įgūdžių ugdymo klasių mokinių pažanga ir pasiekimai fiksuojami individualizuotose ugdymo programose kiekvieną mėn.: „N“-nėra įgūdžio, „B“-besiformuojantis įgūdis, „S“-susiformavęs įgūdis.

17.4. Pusmečio pabaigoje, įvertinant mokinį, rašoma:

17.4.1. 1-4 klasėse „padarė pažangą“ („pp“) ir „nepadarė pažangos“ („np“);

17.4.2. 5-10 ir socialinių įgūdžių ugdymo klasėse „įskaityta“ arba „neįskaityta“.

17.5. Mokinių pažanga ir pasiekimai fiksuojami mokinių sąsiuvinuose, užduočių lapuose, aplankuose klasės mokytojų pasirinkta forma.

18. Kontrolinių darbų, apklausų raštu/žodžiu organizavimas:

18.1. apie kontrolinį darbą ar apklausą raštu/žodžiu nebūtina informuoti iš anksto;

18.2. vykdoma ne daugiau kaip iš vieno skyriaus medžiagos;

18.3. užduotys konkrečios, trumpos, aiškios;

18.4. rekomenduojamas kaupiamasis vertinimas.

19. Mokinio, atvykusio iš kitos mokyklos ar grįžusio iš sanatorijos ir pan., pažymius dalyko mokytojas surašo į dienyną nuo tos dienos kai jis atvyko ar sugrįžo (pažymiai pažymimi kita spalva).

20. Vertinimas neformaliojo švietimo veiklose ir logopedinėse pratybose:

20.1. mokinių, lankančių neformaliojo švietimo veiklas ir logopedines pratybas, vertinimui naudojamos įvairios skatinimo formos: pagyrimai žodžiu, raštu ar vertinami kaupiamuoju simboliu ir kt.

20.2. mokinių, lankančių logopedines pratybas, vertinimas fiksuojamas pagal vaiko gerovės komisijos numatytą tvarką ir pusmečių įvertinimai fiksuojami „padarė pažangą“ („pp“) ir „nepadarė pažangos“ („np“).

VI. VERTINIMAS BAIGUS PROGRAMĄ AR JOS DALĮ

21. Mokymosi rezultatams apibendrinti taikomas apibendrinamasis vertinimas (pažymys, įskaita, pažangos vertinimas).

22. Mokiniui, atleistam pagal gydytojo rekomendaciją (antrame pusmetyje arba visus mokslo metus) nuo kūno kultūros ar kito dalyko pamokų, pusmečio ar metinių pažymių stulpelyje rašoma „atl“.

23. Pusmečių ir metiniai įvertinimai pasiekimų apskaitos dokumentuose fiksuojami pažymiais arba rašoma „įsk.“, „neįsk.“, „pp“, „np“.

24. Vedamas aritmetinis pažymių vidurkis (dešimtųjų po kablelio dalių tikslumu ir apvalinamas aritmetiniu būdu).

25. Jei antrojo pusmečio įvertinimas ženkliai skiriasi (dviem balais ir daugiau) nuo pirmo pusmečio įvertinimo, metinis įvertinimas vedamas iš visų per mokslo metus gautų įvertinimų.

26. Pusmečių ir metiniai įvertinimai turi būti išvedami ne vėliau kaip paskutinę pusmečio ar mokslo metų dieną.

VII. SUPAŽINDINIMAS SU VERTINIMU IR ĮVERTINIMU

27. Supažindinimas su vertinimu:

27.1. rugsėjo mėnesį per pirmąją savo dalyko pamoką kiekvienas mokytojas supažindina mokinius su savo dalyko, mokinių mokymosi pasiekimų informacijos kaupimo ir jos fiksavimo sistema, aptaria vertinimo kriterijus, metodus ir formas;

27.2. su bendra centro vertinimo tvarka tėvai supažindinami visuotiniame tėvų susirinkime.

28. Supažindinimas su įvertinimu:

28.1. mokymosi pasiekimai fiksuojami elektroniniame dienyne. Neturintys galimybių naudotis internetu tėvai (globėjai, rūpintojai) raštu informuojami apie vaiko mokymąsi kartą per mėnesį;

28.2. atsiradus mokymosi problemoms, tėvai (globėjai, rūpintojai) apie mokymosi pasiekimus informuojami įvairiais būdais: elektroniniame dienyne, skambinant, individualiai kalbant, rašant laiškus;

28.3. mokytojai, klasės auklėtojas, logopedai ir kiti su mokinio ugdymu susiję pedagogai individualių konsultacijų metu kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato būdus gerinti mokinio ugdymo(si) pasiekimus, prireikus koreguoja mokinio individualizuotą programą;

28.4. direktoriaus įsakymas dėl mokinių kėlimo į aukštesnę klasę, ugdymo programos baigimo, papildomų darbų skyrimo ar palikimo kartoti programą klasės auklėtojas mokinio tėvus (globėjus, rūpintojus) supažindina nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 dienas;

VIII. VERTINIMO DALYVIAI IR JŲ VAIDMUO

29. Mokiniai:

29.1. kartu su mokytoju aptaria numatomus mokymosi pasiekimus, užduotis bei vertinimo kriterijus;

29.2. nagrinėja vertinimo informaciją;

29.3. mokytojo padedami, mokosi vertinti ir įsivertinti savo pasiekimus bei pažangą. Atsižvelgdami į savo mokymosi sėkmę, planuoja tolesnį mokymąsi, kelia sau ateities tikslus.

30. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai):

30.1. gauna aiškia, laiku pateikiamą informaciją apie vaiko mokymąsi, pažangą bei pasiekimus, mokymosi spragas ir reikiamą pagalbą (pagal *Tėvų informavimo tvarką*);

30.2. jiems teikiama informacija apie vertinimo kriterijus, procedūras ir tvarką.

31. Mokytojai:

31.1. pagal pasirinktą būdą planuoja ir atlieka mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimą ugdymo procese;

31.2. apibendrina ir įvertina mokinio pasiekimus;

31.3. centre nustatyta tvarka fiksuoja vertinimo informaciją;

31.4. informuoja mokinius, jų tėvus, kitus mokytojus, centro vadovus apie mokinių mokymąsi, pasiekimus ir spragas;

31.5. remdamiesi vertinimo informacija, analizuoja ir koreguoja mokinių mokymą ir mokymąsi.

31. Centras:

32.1. nustato bendrą mokinių pažangos bei pasiekimų vertinimo, informacijos rinkimo, fiksavimo bei panaudojimo tvarką;

32.2. užtikrina vertinimo metodikų dermę pereinant iš klasės į klasę, iš vienos ugdymo pakopos į kitą, tarp paralelių klasių, atskirų dalykų. Koordinuoja kontrolinių užduočių apimtį ir dažnumą;

32.3. reguliariai organizuoja mokinių pasiekimų aptarimus su tėvais (ne mažiau kaip du kartus per metus);

32.4. vertina centro ir mokytojo darbo kokybę, remdamasis mokinių pasiekimais ir atsižvelgdamas į vaikų ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) socialinę padėtį, sociokultūrinę aplinką.

IX. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Centro Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo ir įsivertinimo tvarkos aprašas esant reikalui gali būti koreguojamas ir tobulinamas.
